

moži *Trubarji* kot župniku (?) Laške nadfare okoli 1541. l., a pozneje luterskem pridigarji, javlja nam po viru: Schmudi. Archiv für Heimatkunde, I. B., S. 24 tudi tó-le črtico o Trubarjevi zakonski tovarišici: »Njegova žena je bila rodom *Klavsova*, sestra v Celji rojenega Mihaela Klavs, cesarjevega dvornega lekarničarja.« (V »Ljub. Zvon« VI. 233). Zanimivo bi bilo gotovo, da se zna: ni li morebiti, kakor ta Mihael Klavs, tudi njegova sestra s krstnim imenom sicer neimenovana, soproga Trubarjeva bila domá iz *Celja*?

Primož *Trubar* je bil, kakor znano, kapelan ali beneficiját pri sv. Maksimilijanu v *Celji* okoli leta 1530. Oženil se je sicer pozneje v Rottenburgu v Würtemberški po 1548. letu, in to, kakor vsaj pravita S. Ljubić: »Ogled. knjiž. poviesti jugoslav. II. 549« in J. Starè: »Občna zgodov. IV. 186« — *prvikrat*. Iz tega pa se more naravno sklepati, da je *Trubar* imel več žen, vsaj dve — dakakor po smrti (ali ločitvi?) prve, akoprám se nikjer ne omenja, kdaj in kje bi se isti bil oženil v drugo. — No, katera bi po tem takem našem pisatelju soproga bila omenjena Klavsova, sestra celjskega rojaka, ali prva ali druga? — ako je inače *Trubar* res bil dvakrát oženjen. — Nemogoče pač ni, a tudi ni baš tako neverjetno, da ne bi uprav *Celjanka* bila šla za nekda v Celji bivajočim in že takrat k protestanstvu nagibajočim se *Trubarjem* — ali sama rada ali primorana — v prognanstvo, in je tam v Nemcih postala žena utemeljitelju slovenske književnosti, Primožu, in mati njegovemu, tudi za naše slovstvo delujočemu sinu Felicijanu.

Da bi kateri naših zgodovinarjev stvar preiskal natančneje ter nam vspeh svoj objavil! Morebiti bi tudi Dr. Elze, temeljití poznavalec one »reformacijske dóbe«, znal povedati kaj določnejšega: ali je *Trubarica* res bila *Celjanka*? —

Povestnica, »oznanjevalka davnosti«, bodi nam tudi v malem »luč resnice!«

A. F.

Nekaj za zgodovino Škofje Loke in njenega okraja. — Pred jednim mesecem me je opozoril g. H. *Majonica*, c. k. profesor na goriški gimnaziji, da je goriški trgovec *Nardini* kupil pred mnogimi leti več starih sodnih aktov, ki so prišli na nekak način iz Škofje Loke v njegove roké. Radovednost in ljubezen do domačega kraja sta me gnali, da sem ta popir natančneje pregledal ter rešil, kar se mi je zdelo najvažnejšega. Kupil sem od imenovanega trgovca nad 60 *kg* popirja in našel med njim okoli dve tisoč bolj ali menj važnih dokumentov za zgodovino Škofje Loke in vsega njenega okraja. Dokumenti so iz 16., 17. in 18. stoletja; nahaja se med njimi mnogo pisem in ukazov brižinskih škofov do loških oskrbnikov in podložnikov, več listín avstrijskih vladarjev, kranjskih deželnihi glavárjev in njih namestnikov, razglasi loških sodnikov (županov) in graščinskih oskrbnikov. Med dokumenti je več privatnih dolžnih pisem, darilnic in pobotnic, med njimi darilno pismo od dné 31. marcija l. 1529., s katerim je loški meščan *Kos* daroval ženi svoji *Heleni* desetino od devetih kmetij na *Suhi*. Razven listín, katere so skoraj vse izvirne, kupil sem od rečenega trgovca mnogo urbarjev, tako urbarje od l. 1577., 1578., 1579. itd., v katerih so zabeležena imena davkopláčevalcev vsega loškega okraja. Med nakupljenim popirjem je več cerkvenih računov iz 16., 17. in 18. stoletja tistih cerkvá, ki spadajo pod loški okraj; potem raznovrstni inventari, računi o dohodkih in troških loškega oskrbnika, itd. Toliko sem za sedaj rešil. Koliko se je že uničilo, lahko sklepa vsakdo, če pomisli, da *Nardini* v take akte že *štirinajst* let zavija slanino, saláme in jednake jestvine. Sicer sem pa kupil le majhen, akoravno najvažnejši del tega, kar ima *Nardini* pod svojo streho. Nahaja se še pri njem mnogo urbarjev iz 16. in 17. stoletja, dalje veliko, pest debelih sodnih knjig iz 17. in 18. stoletja. Število vseh teh knjig je okoli tisoč. Dobro bi bilo, ko bi se rešilo še nekoliko tega gradiva; morebiti bi se lahko nakupilo nekoliko tega blagá za kranjski deželni muzej. Kar se tiče moje

osebe, pripravljen sem po svojih močéh podpirati tiste gospode, ki bi hoteli kaj kupiti. G. Majonica pa, ki me je opozoril na te dokumente in me zajedno tudi podpiral, sprejme naj mojo zahvalo in zahvalo vseh tistih, ki se zanimajo za domačo zgodovino.

V Gorici, dné 1. maja 1887.

Dr. Fr. Kos.

Nov znamenit rimski grob je zopet izkopal g. Pečnik dné 31. marcija t. l. med vaséma Drnovó in Gorico, $\frac{3}{4}$ ure hodá od Krškega mesta. Grob je obrnen proti jugovshodu, zidan od lomljenega kamena in je bil zgoraj obokan, toda obok je že davno razrušen. Zunanji zid ima na notranji stráni 0'05 m debel in 0'33 m od dna visok napuš (Sockel). Grob je 1'70 m dolg, 1'50 m širok in 1'20 m globok. Vhod skoraj v sredi stene ima 0'18 m visok prag od cele, 0'55 m dolge in 0'35 m široke kamenite plošče. Vhodu nasproti je 0'35 m nad dnóm 0'38 m široka, 0'35 m globoko v zid in do vrha sezajoča štirioglatá dolbina (neške, podobne omarici). Na vseh stranéh, razven vhodne, je pri stenah 0'18 do 0'22 m široko obzidano koríto, kamor so najbrž postavljali žarice (urne), od katerih se je našlo mnogo čepinaj v grobu. Zid ki nareja koríto, je 0'33 m visok, na desni stráni in spredaj 0'12 m debel, na levi stráni pa 0'15 m. Tlak v korítu je od malte in nepobarvan. Prostor na sredi je 0'75 m širok in 1'35 m. dolg ter ima rdeče pobarvan tlak. Na stenah so slabo ohranjene freske. Le na desni stráni od vhoda se še poznajo natančneje 0'065 m široki rdeči robovi v kotih in nad napušem. Nad zadnjim robom so se ohranili tudi kosi 0'48 m širokih pravokotnikov in sicer je prvi rmen, potem zelen, vmes pa rdeč rob; nadalje se ne more več razločevati, ker je popolnoma odpadel omét. Dolbina ima v vseh kotih rdeče robove in na zadnji steni, ki je drugače zeleno obarvana, ostale so še od okrasja štiri rdeče proge brez vsake simetrije in zveze, vse drugo je oluščeno.

Najznamenitejši pri tem grobu je pa kamen z latinskim napisom, ki je ležal na pragu pred vhomom. Sicer je na več koscev razbit, vendar so črke dobro ohranjene. Napis v naglici posnet na posamičnih koscih slóve:

		C. L H O
	I X	O R I S A
V I	I C O	V S I E C H S I
V I E	L T B	C A S V
	I D	A G

Grobni értež se je poslal c. k. centralni komisiji za ohranitev starih stavbinskih spomeníkov na Dunaj.

S kopanjem na Krškem polji se je pričelo letos radi dolge zime in neugodnega vremena žele zadnje dni meseca marcija. V tem kratkem času je izkopal g. Pečnik v obližini Neviodunuma več grobov, toda razven opisanega brez posebne veljave; našel je ondu le razne posode (žarnice). Na mestnem prostoru pa so zasledili podzemeljski hod (morebiti vodovod?) ki je tako širok, da človek sključen lahko notri zleze; kako daleč li seza, sedaj še ne vemo. Našli so takisto nótranji ogel neke hiše; zid je rdečkasto obarvan. Razdrli so tudi veliko zidovje, ki je bilo najbrž podstava kakí tovarni (morebiti zdelovalnici opeke?). Tu so našli razno opeko. Posebno veliko štirioglatih cevij, 17 cm dolgih, 14 širokih in 10 visokih (otlína v sredi znaša 7 cm); potem jednakih 31 cm dolgih, 16 cm širokih in 10 cm visokih, ki so tudi v sredi ótle, na stráni pa imajo luknjo. Plošče od opeke so: a) 65 cm dolge, 42 široke, 2 debele, imajo ob stranéh 6 cm visok in 4 cm debel rob, b) 56 cm dolge, 40 cm široke in 3 cm debele. Potem opeka za tlak: a) 55 cm dolga, 55 cm široka, 8 cm debela, b) 44 cm debela, 28 cm široka, 5 cm debela, c) 43 — 30 — 7cm, d) 43 — 30 — 6 cm, e) 33 — 22 — 5 cm, f) 29 —